

MÖHTƏŞƏM 20 İL

2003 2023

O, müasir dünya siyasətini gözəl bilir

Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliklə söylədiyi bu sözlər İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərliyi dövründə dəfələrlə təsdiqini tapıb

AZERBAIJAN

CHAIR OF THE
NON-ALIGNED
MOVEMENT

■ Bilik əməli fəaliyyətdə təsdiqini taparaq höqiqiyyəti və dərinliyini sübut edir!
■ Bilik praktikada yoxlanılaraq yüksək nəticəyə nail olmaqla təcrübəyə də çevrilir!
■ Bilikli və təcrübəli insanların gördükləri iş dəyərlili və gərəklili olur!
Bələ insanlar həm dünya siyasətçiləri və liderləri, həm də geniş xalq kütlələri tərəfindən məhəbbətlə qarşı edilərək inam və etibar qazanırlar.
Onlar həm də yeni dövrün yeni lideri statusuna da yüksəlirlər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatına rəhbərliyi bütün bu deyilənlərin məcmusuna və təsdiqinə çevrildi!

Halbuki bu qurum İlham Əliyevə:
■ Qoşulmama Hərəkatı üzv dövlətlərin sayına görə BMT-dən sonra ikinci təşkilat hesab olunsa da, real nüfuzu və təsir gücü baxımından axırıncı yerlərdən birini tuturdu;
■ Qoşulmama Hərəkatı digər güclü təşkilatlara üzv ola bilməyən yerli sayılırdı;
■ Qoşulmama Hərəkatı böyük iqtisadi və hərbi gücə malik olmadığından onu dinləmək və eşitmək istəyənlərin sayı da çox az idi;
■ Qoşulmama Hərəkatı hətta öz gücünü və imkanlarını da lazımcına qiymətləndirməkdə çətinlik çəkirdi!

İlham Əliyev bu təşkilata yeni nəfəs və güc verdi!
İlham Əliyev bu təşkilatın rolunu və imkanlarını qurumun özünə və özlərinə ayırdığı şəkildə göstərdi.
İlham Əliyev bu təşkilatı həm daxilən möhkəmləndirdi, həm də xarici nüfuzunu yüksəltdi!

İlham Əliyev bu təşkilatın imzasını imzalar içində göstərməyi bacardı, onu görməyi və nəzərə almağı hamıya qəbul etdirdi!

Cənab İlham Əliyevin bu quruma rəhbərliyi çox ağır və mürəkkəb bir dövrə təsadüf etdi.

Əvvəla, dünya COVID-19 adlı qorxulu, yoluxucu xəstəliyə düşərək başını itirmişdi və bu baladan necə qurtaracağını kəşf etməmişdi.

İkincisi, pandemiya təhlükəsi insanların istədikləri vaxt bir yerə toplaşaraq nöyi isə müzakirə etməyə, fikir mübadiləsi aparmağa, hansısa tədbirlər görməyə yol vermirdi.

Üçüncüsü, onlayn görüş və iclasların keçirilməsi, qəbul edilən qərarların icrası asan deyildi.

Dördüncüsü, üçüncü dünya müharibəsinin başlanması, dünyanın əsas diqqətini bu müharibəyə yönəltməsi vəziyyətin ağırlığını daha da artırırdı.

Cənab İlham Əliyevin bilivi, bacarıq və təcrübəsi, hadisələri irəlilədən müəyyən edərək vaxtında dəfərlə addımlar atması Qoşulmama Hərəkatına yeni nəfəs, güc və təsir imkanları verdi.

Qurumun özünə, eyni zamanda başqalarının da ona inamı artdı, möhkəmləndi!

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin yekdilliyi rəyi əsasında 2019-2022-ci illər üçün bu quruma sədr seçildi!

Azərbaycanın rəhbərliyi dövründə İlham Əliyevin gördüyü işləri bəyənərək yüksək qiymətləndirən təşkilat üzvləri onun fəaliyyət müddətini daha bir il uzatdılar. Əslində, Azərbaycan quruma daha ilayim başçılıq etməli oldu.

Dünyada ikili standartların hökm sürdüyü, güclülərin öz iradələrinin zəiflərə zorla qəbul etdiyi bir vaxtda cənab İlham Əliyev quruma rəhbərliyini ədalət və beynəlxalq hüququn prinsipləri əsasında həyata keçirərək bu sahədə də yeni nümunə yaratdı!

Bələ ki, İlham Əliyev əvvəldən sonadək öz fəaliyyətini "Banduq prinsipləri" əsasında qurmaqla, ədalətli və beynəlxalq hüququ uca tutmaqla üzv ölkələrin qanuni maraqlarını inam və qatılyatla müdafiə etdi!

Görünən bu idi ki, beynəlxalq ictimaiyyət COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə başını itirdiyi bir zamanda Qoşulmama Hərəkatı misli görünməmiş bir çətinliklə beləyə qarşı mübarizədə global səyləri birləşdirməyə və daha effektiv çalışmağa nail oldu.

BMT-nin Qoşulmama Hərəkatından daha stajlı və təcrübəli olmasına baxmayaraq, bu mötəbər qurum da Azərbaycanın rəhbərliyi dövründə Qoşulmama Hərəkatından bəzi şeyləri sax eda bildi.

Bələ ki, 2020-ci ilin mayında Azərbaycanın təşəbbüsü ilə Qoşulmama Hərəkatının liderlər səviyyəsində ilk dəfə onlayn sammiti keçirildi.

Bundan bir neçə ay sonra - 2020-ci ilin dekabrında isə BMT Baş Assambleyasının onlayn qaydada xüsusi sessiyası baş tutdu.

COVID-19 pandemiyası dövründə uzun xəstəliklərdən sonra xüsusiy peyvənd tapılan zaman ondan dərhal tələbatı ödəyəcək qədər istehsal etmək və ehtiyacı olanların hamısına çatdırmaq mümkün olmadı.

Bələ vəziyyətdən istifadə edən varlı və sözükeçən dövlətlər isə növbəti öz ehtiyaclarını ödəyəcək qədər, hətta ondan daha artıq vaksin alaraq ölkələrinə daşıdılar. Əvvəldə isə zəif və imkansız ölkələr peyvənd əldə edə bilmədiklərinə görə pandemiya daha ağır itkilərə məruz qaldılar.

Cənab İlham Əliyev bunu "peyvənd millətçiliyi" adlandıraraq hiddətlə qınadı, yolverilməz olduğunu açıq şəkildə bəyan etdi.

Üstəlik, bələ ədalətsizlikdən əziyyət çəkən dövlətlərə peyvəndlə, habelə vasitələ yarım göstərilməsini təmin və təşkil etdi.

Azərbaycan özü də ÜST-yə 10 milyon ABŞ dolları ayırmaqla həmin ölkələrə dost əlini uzadı.

Əvvəli qəzetin 3.4 oktyabr tarixli saylarında

Qoşulmama Hərəkatının gücünün və imkanlarının artırılması üçün onun institusional inkişafı da zəruri idi. Cənab İlham Əliyev bu sahədə də islahat və yeniliklərə nail oldu.

Dəyişikliklər sürətlə və peşəkərlə aparıldı. Cənab İlham Əliyev 2021-2022-ci illərdə Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin və Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatının yaradılması qurumun və onun sədri olan Azərbaycanın uğur və nailiyyəti sayıla bilər.

Qarşıda Qoşulmama Hərəkatının qadınlar platformasının yaradılması vəzifəsi dayanır.

Prezident İlham Əliyev hələ 2012-ci ildə BMT Təhlükəsizlik Şurasına rəhbərliyi dövründə qəbul etdiyi qərar və qətnamələrin icrasına "seçmə üsulu" ilə yanaşan, ikili standartlardan yaxa qurtara bilməyən və ali orqanda islahatların vaxtı çatdığını açıq şəkildə söyləmişdi.

Artıq dünyanın bir çox siyasətçisi və lideri də eyni fikrə gələrək BMT-də ciddi islahatların vaxtının çatdığını bildirdi.

Cənab İlham Əliyevin təbircə desək, "BMT Təhlükəsizlik Şurası keçmiş qalğıdır və hazırkı reallıqları əks etdirmir".

Rusiya-Ukrayna müharibəsi BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri arasında qarşıdurma və ziddiyyət yaradıb.

Burada normal müzakirələrin aparılması və obyektiv qərarların qəbulu sual altındadır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu ilin 5 iyununda Qoşulmama Hərəkatının Əlaqələndirmə Bürosunun nazirlik vəzifəsində görüşü zamanı bu tələbi açıq və qəti şəkildə qoydu: *"BMT Təhlükəsizlik Şurasında Qoşulmama Hərəkatına bir daimi yer verilməlidir. Zənnimcə, Qoşulmama Hərəkatına, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına və Afrika İttifaqına sadrlik edən ölkələr BMT Təhlükəsizlik Şurasında veto hüququ ilə rotasiya əsasında yer almalıdır."*

◆ ◆ ◆

Dünya siyasətini dərindən bilmək, əslində, dünyada gedən proseslərdən dərhal və dərindən baş çıxarmaq, hadisə və olayları obyektiv təhlil etməyi bacarmaq, düzgün proqnozlar vermək və doğru nəticəyə gəlməkdir!

İlham Əliyev beynəlxalq təşkilatlara və Azərbaycan rəhbərliyi etdiyi iyirmi il ərzində bu istedad və qabiliyyətini dəfələrlə göstərmişdir.

Ona dünyada dərindən hörmət və nüfuz qazandıran əsas amillərdən biri də məhz budur!

Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə, əslində, üçüncü dünya müharibəsi başlandı!

Həm etiraf edir ki, sonnda bu müharibə yeni dünya düzəninin yaranmasına gətirib çıxaracaqdır.

İkinci Dünya müharibəsi ilə əlamətlər də üst-üstə düşür.

O vaxt Avropanı Hitlerin işğalından xilas etmək və faşizmdən yaxa qurtarmaq üçün dövlətlər birləşərək anti-Hitler koalisiyasını yaratdılar.

Bu gün NATO ölkələrinin arasında Rusiyaya qarşı koalisiya yaradılıb.

Ukrayna canlı qüvvəsi, NATO isə silah-sursatı ilə Rusiyaya qarşı vuruşur.

Yalnız cənab İlham Əliyev həqiqəti ucadan söyləyərk üçüncü dünya müharibəsinin başladığını bildirdi.

Hadisələrin gedişatı da bu qiymətləndirmənin dürüstliyünü təsdiq edir.

İlham Əliyev dünyanı fəlakətdən qurtarmağın yolunu konkret formada göstərir.

Əslində, İlham Əliyev dünyanın özü tərəfindən müəyyənləşdirilən prinsiplərə qaydılmasının zərurətini bildirdi.

Həmin prinsiplər isə "Banduq prinsipləri" adlanır. Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin hazırlanması və imzalanmasında da bu beynəlxalq prinsiplər əsas götürülmüşdür.

Həmin prinsiplərə bir daha birləşərək nəzər salaq:

- Dövlətlər bir-birinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyırlar;
- Bir-birinə ərazi iddialarının olmadığını bəyan edirlər və təsdiq edirlər;
- Dövlətlərarası münasibətlərdə bir-birinin təhlükəsizliyinə təhdid törətmir, gücdən istifadədən çəkinirlər;
- Sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası aparılır, diplomatik əlaqələr qurulur;
- Nəqliyyat və kommunikasiya əlaqələri yaradılır.

Xüsusi vurğulanmalıdır ki, cənab İlham Əliyev Azərbaycan rəhbərliyi etdiyi dövrdə xarici siyasətdə daim "Banduq prinsipləri" nə əməl etmişdir.

Azərbaycan özünün ən çətin və mürəkkəb problemini uğurla həll etmiş, otuz il işğal altında qalan torpaqlarını 44 günlük Vətən müharibəsi ilə geri qaytarmışdır.

Azərbaycanın hərbi yola əl atmasının başlıca səbəbi otuz il ərzində BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 məlum qətnaməsinin icrasız qalması, ATƏT-in Minsk qrupunun danışıqlar imitasiya edərək dişsiz və nəticəsiz fəaliyyəti, ikili standartların mövcudluğu və işğalçıya qarşı heç bir sanksiyanın tətbiq edilməməsi (əvvəlliklərə istinad edilməyən) qəbul olunmasına təşəbbüs göstərdi.

Lakin Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatından olan dostları belə ədalətsiz və subyektiv hərəkatın qarşısını qətiyyətlə aldılar.

İlham Əliyev hələ də ölkəmizə qarşı təhdid və təhlükələrin mövcudluğunu göstərir, eyni zaman

da bununla bağlı Azərbaycanın daim zəruri addımlar atdığını, öz maraqlarını qorumaq və müdafiə etmək iqtidarında olduğunu bəyan edir.

Onun fikirlərindən müəyyən çıxarışlara birlikdə nəzər salaq:

- "Dünyada qaydalar tamamilə pozulub, davranış qaydalarına, beynəlxalq hüquqa əməl edilmir. Biz demək olar ki, bunu hər gün görürük, hər gün. Böyük dövlətlər, hansılar ki beynəlxalq hüququn təminatçısı rolunu öz üzərlərinə götürüblər, birinci onlar bu hüququ pozurlar və sonra da onu əsaslandırırlar. Ölkələr deyəndə mən bütün böyük ölkələri nəzərdə tuturam.
- Ölkəmizin qüdrətini artırırıq. Çünki bu gün dünyada güc amili ön plandadır və güclə hesablaşırlar, gücdən çəkinirlər. Biz son iki il yarım ərzində bir neçə dəfə bunu bir neçə ünvanla göstərməmişik və heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz.
- Azərbaycan xalqı əmin ola bilər ki, bizim təhlükəsizliyimiz etibarlı əllərdədir. Azərbaycan xalqı bundan sonra rahat yaşaya bilər və yaşayacaq.
- Bizim istədiyimiz tək böyük yükləri aşırıan tranzit ölkə olmaq deyil. Bizim istədiyimiz odur ki, bu nəqliyyat marşrutları üzərində istehsal sahələri yaradılsın, biznes imkanları yaradılsın, sərmağa qoyulsun".

İlham Əliyevin ən böyük uzaqgörənliyinə və hadisələri qabaqlama məharətinə nümunə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında yaranmış sıx və etibarlı əməkdaşlıq münasibətləridir.

Azərbaycan heç zaman Avropa İttifaqına üzv olmaq niyyətinə düşməyib!

Cənab İlham Əliyev bu "xristian klubu"nda Türkiyə və Azərbaycanla yer olmadığını yaxşı bilir!

Başqa bir mühüm səbəb isə Avropa İttifaqına üzv olmaq üçün qurum tərəfindən namizədə əməl etməsi tövsiyə olunan şərtlərdir.

Həmin şərtlər İlham Əliyev belə dəyərləndirib:

- İrəli sürülən şərtlər, əslində, namizədən boynuna birtərəfli qaydada ağır yük qoyur!
- Öz üzərinə heç bir öhdəlik götürmədən üzv olmaq istəyənləri müəyyən tələbləri məcburən yerinə yetirməyə vadar etmək ədalətli sayıla bilməz!

Müxtəlif sərə və bəhanələrlə uzun müddət Türkiyəni qapı ağzında gözləmək deyilənlərin təsdiqidir!

Azərbaycan Prezidenti heç zaman Aİ-yə üzv olmağa can atmasa da, atdığı unikal addımlar sayəsində Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında xüsusiy əməkdaşlıq münasibətləri formalaşmışdır.

Bu münasibətlər hər iki tərəfi tam qane edir... Xüsusən də indiki zamanda, Aİ-nin Rusiyaya qarşıdan imtina etməsi və Ukrayna ilə müharibə səbəbindən Rusiyaya çoxsaylı sanksiyaların tətbiq olunduğu şəraitdə!

Bu məqamda Ulu Öndər Heydər Əliyevin İlham Əliyev haqqında söylədiyi fikrin ikinci hissəsi - dünya iqtisadiyyatını gözəl bilməsi də öz təsdiqini tapır!

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın gələcək inkişafını təmin edəcək transmilli layihələrin gerçəkləşdirilməsində əsasını qoydu.

AXC-Müsavat cütliyünün şəxsi maraqlarını öndə tutmaları səbəbindən neft kontraktlarını imzalaya bilməmələri məlum faktır.

Ümummilli Liderimiz dünyanın aparıcı dövlətlərinin maraqlarını ölkəmizin maraqları ilə uzlaşdırmağa, Azərbaycanın riskli dövrdə yaşamasına baxmayaraq, şəxsi nüfuzu sayəsində xarici investisiyaların cəlbinə nail oldu!

Üstəlik, Azərbaycan nefti ilk dəfə qeyri-ənənəvi marşrutla dünya bazarına çıxarıldı!

Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas neft ixrac boru xəmərinə sonra Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz xəməri qoşuldu.

Maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq, cənab İlham Əliyev Bakı-Tbilisi-Qars dömir yolunun çəkilişini, "Şimal-Cənub" və "Şərqi-Qərbi" nəqliyyat dəhlizlərinin işə salınmasını təmin etdi, dünya okeanına çıxışı olmayan Azərbaycanı beynəlxalq logistika mərkəzinə, Xəzərdə ən böyük mülki dönmə sahibinə çevirdi!

Hazırda Zəngəzur dəhlizinin açılmasına və Orta dəhlizin işə salınmasına ciddi hazırlıqlar gedir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 22 iyul 2023-cü ildə Çin telekanalına müsahibəsindən bir cümləni xatırlatmaq istərdik:

"30 il ərzində dünya dəyişib, lakin bizim başlıca məqsədlərimiz dəyişməz olaraq qalıb - dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi, qabaqçılıq tədbirlər görməklə milli maraqlarımıza əsaslanaraq fəal xarici siyasət yürüdülməsi və Azərbaycanın iqtisadi, siyasi inkişafı".

■ Sanki İlham Əliyev Rusiya ilə Ukrayna arasında müharibə olacağını qabaqcadan dəqiqliklə bildirdi;

■ Sanki İlham Əliyev Avropa dövlətlərinin Rusiya neftindən və qazından imtina edəcəklərini qabaqcadan proqnozlaşdırmışdı;

■ Sanki İlham Əliyev Avropa İttifaqının Azərbaycanı təbii qazına və "yaşıl enerji"sinə ciddi ehtiyac duyacağını irəlicədən görmüşdü.

Hazırkı reallıq budur ki, TAP və TANAP genişləndiriləndən, "Cənub qaz dəhlizi" işə salından sonra Avropa bu sahədə Azərbaycanla ciddi və geniş əməkdaşlığa başladı!

"Yaşıl enerji" istehsalına start verilməsi isə birbaşa İlham Əliyevin adı ilə bağlı möhtəşəm layihələrdəndir.

Müzəffər Ali Baş Komandan Qarabağ müharibəsini zəfərə başa vuraraq torpaqları işğaldan azad etdikdən sonra buradakı su resurslarından səmərəli istifadə etməklə modul tipli elektrik stansiyalarında enerji istehsalını qısa müddətdə qaydaya salmağı bacardı.

Bərpa olunan enerji növləri hesabına təkə Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə deyil, Abşeronda və Naxçıvanda da "yaşıl enerji" istehsalı sürətlə yoluna qoyulur.

Bu məqsədlə ölkəmizə xeyli miqdarda xarici investisiya da cəlb olunmuşdur.

Artıq "yaşıl enerji"nin Avropaya ixracı üçün Qara dənizin dibi ilə yeni kabel xətti qəbul edilmişdir.

İlham Əliyev siyasətinin ən böyük üstünlüyü onun sözü ilə əməlinin bir olmasıdır!

İlham Əliyev Azərbaycanca qarşı qərəzli, düşmən münasibəti bəsləyənlərə qarşı nə qədər sərt və barmazdırsa, Azərbaycan dostları ilə bir o qədər mehriban və səmimiçdir.

İlham Əliyev ölkənin milli maraqlarını qorumaqla ona dostlar qazandırdığı və həqiqi dostlarının sayını daim artırdığı da yaxşı bacarıb.

İlham Əliyev bu gün həm siyasətçi, həm diplomat, həm də bir sərkərdə olaraq qalıbdır!

Hazırda Azərbaycan Böyük qayıdışa ciddi hazırlıq görür, bu sahədə dost ölkələrin imkanlarından da bəhrələnilir.

Böyük qayıdış proqramına əsasən, birinci mərhələdə 8 səhər və 100 kənd yenidən qurulacaq, 2026-cı ilə qədər təkə Qarabağ regionuna 140 min nəfərin qaytarılması təmin ediləcəkdir.

Bütün bunlar böyük vəsait və quruculuq işləri tələb edir.

Bu istiqamətdə görülən işlərin əsas ağırlığı dövlət başçısının çiyənlərindədir!

Dövlət başçımız daim xalqa verdiyi sözü tutub, vədini yerinə yetirib!

Böyük qayıdışın tam reallaşacağı kimsədə zərrə qədər şübhə doğurmur!

Azərbaycan dünyada öz yolu olan dövlətdir!

Bu yol Heydər Əliyev yolu adlanır!

Bu yol islahatlardan və möhtəşəm quruculuqdan keçən yoldur!

Bu yol 44 günlük Vətən müharibəsində xalqımız zəfər qazandıran yoldur!

Bu yol inkişaf və quruculuq, qələbələr yoldur!

Bu yol dostluq, əməkdaşlıq yoldur!

Bu yol Azərbaycan xalqını daim öz hədəflərinə, yüksək rifaha çatdıran yoldur!

Bu yol həm də İlham Əliyev yoldur!

Baxtiyar SADIQOV